

Puheenjohtaja Hannu Penttilän avauspuheenvuoro
Keskuskauppakamarin valtuuskunnan kevätkokouksessa 9.5.2007

Turvallisuus on keskeinen osa kilpailukykyä

Arvoisat kuulijat

Turvallisuus on olennainen osa yritysten suotuisaa toimintaympäristöä. Suomea voidaan perustellusti pitää yhtenä maailman turvallisimmista maista. Tämä koskee sekä maan sisäistä että sen ulkoista turvallisuutta. Keskustelu turvallisuudesta ei siten onneksi kuulu suomalaisten yritysjohtajien päivittäisiin keskustelunaiheisiin.

On tärkeää säilyttää suotuisa turvallisuustilanne myös jatkossa. Suomalaisen elinkeinoelämän näkökulmasta Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittisten ratkaisujen tulee ennen kaikkea varmistaa Suomen asema houkuttelevana ja turvallisena maana sekä kotimaisten että ulkomaisten investoijien silmissä. Vakaa ja turvallinen toimintaympäristö ja sen säilyminen on kaikille yrityksille ensiarvoisen tärkeää.

Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittiset ratkaisut ovat siten mitä suurimmassa määrin osa Suomen kilpailukyvyn turvaamista. Turvallisuus ja puolustuspolitiikka on aina vaikuttanut yhteiskunnan taloudelliseen kilpailukykyyn. On vältettävä tilannetta, jossa meille taloudellisesti tärkeissä maissa ja näiden maiden yrityksissä syntyisi epäilyjä Suomen ulkoisen turvallisuusasetaman kielteisestä kehityksestä. Vaarana olisi Suomen maariskin lisääntyminen ja ulkomaisten sijoittajien kiinnostuksen väheneminen. Tällaisia turvallisuusvajeen kielteisiä seurauksia olisi erittäin vaikea korjata.

Globaalissa maailmassa kilpailukyky ei kuitenkaan tarkoita vain yritysten turvallista toimintaympäristöä Suomessa. Suomalaisten yritysten toiminnasta on ulkomailla jo suurempi kuin kotimaassa. Yritysten kehittyminen kaikkialla edellyttää rauhanomaisia olosuhteita.

Yritysten näkökulmasta on syytä tuoda esille myös se, etteivät turvallisuus- ja puolustuspoliittiset ratkaisut saa muodostaa estettä suomalaisten yritysten osallistumiselle kansainvälisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin ja tarjouskilpailuihin, joihin yrityksillä osaamisensa perusteella on edellytykset osallistua.

Euroopan unioni on tällä hetkellä Suomen turvallisuuspolitiikan tärkein tekijä. Euroopan unionin jäsenmaana Suomi osallistuu unionin turvallisuuspolitiikan kehittämiseen ja sen tavoitteiden määrittelyyn. Suomen on johdonmukaisesti korostettava ja vahvistettava Euroopan unionin roolia kansainvälisissä suhteissa.

Euroopan unionin jäsenmaana Suomi ei ole enää puolueeton maa, mutta toisaalta Suomi ei ole myöskään sotilasliiton jäsen. Euroopan unioni ei ole sotilasliitto eikä siitä ainakaan näkyvissä olevassa tulevaisuudessa ole sellaista tulossakaan.

Arvioitaessa erilaisia turvallisuutta tukevia ratkaisuja on syytä pitää mielessä, että Euroopan integraatio on ollut luonteeltaan ensisijaisesti taloudellista. Euroopan unioni voisi jo tällä hetkellä Eurooppa-neuvoston yksimielisellä päätöksellä perustaa yhteisen puolustuksen, Tätä eivät Euroopan unionin Nato-jäsenet eivätkä Naton ulkopuoliset jäsenmaat kuitenkaan halua. Euroopan unionista ei haluta luoda Naton kanssa kilpailevaa puolustusjärjestelmää.

Sen sijaan Euroopan unioni on kehittämässä sotilaallisia suhteitaan Natoon. On luonteavaa, kuten Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelmassa todetaan, että Euroopan unionin ja Naton keskinäisiä suhteita kehitetään tärkeänä osana Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa.

Edellä olevan valossa on huolellisesti arvioitava, onko vain Euroopan unionin jäsenyyteen perustuva turvallisuuspolitiikka riittävää ylläpitämään Suomen kilpailukykyä. Valinnat Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittisten vaihtoehtojen välillä eivät ole suomalaisten yritysten kannalta vailla merkitystä.

Välittömiä Suomeen kohdistuvia ulkoisia sotilaallisia uhkatekijöitä ei ole näköpiirissä. Venäjän viime vuosien sotilaallisen valmiuden lisääntyminen ei ole tuomassa Suomelle uusia turvallisuuksia. On kuitenkin selvää, että taloudellisen aktiviteetin lisääntyminen Suomen lähialueilla ja erityisesti merikuljetusten kasvu sekä osin jo rakenteilla oleva kaasuputki Itämerellä lisäävät myös sotilaallista kiinnostusta, joka välillisesti koskee väistämättä myös Suomea. Yritysten kannalta on korostettava laajan turvallisuuskäsitteen merkitystä. Tällöin sotilaallisia uhkia tärkeämpiä ovat erityisesti terrorismi ja kansainvälinen rikollisuus. Niihin varautuminen edellyttää tehokasta kansainvälistä yhteistyötä, jossa Suomi on jo tiiviisti mukana.

Suomalaiset yritykset kokevat Suomen turvallisuuden tason varsin korkeaksi. Yritysten kokemat konkreettiset uhat liittyvät tietojärjestelmien haavoittuvuuden ja huumeiden käytön myötä lisääntyvän rikollisuuden tuomiin uhkiin. Olennainen kysymys on silloin se, että Suomessa säilyy korkea sisäinen turvallisuus.

Suomessa on viime vuosina kiinnitetty huomiota sisäisen turvallisuuden vahvistamiseen ja mahdollisten uhkien ennakolta ehkäisemiseen. Tämä edellyttää laaja-alaisia toimia turvallisuuden ylläpitämiseksi ja edelleen tehostamiseksi sekä viranomaisilta yhteistyötä eri toimijoiden kuten elinkeinoelämän kanssa. Keskuskauppakamari oli aktiivisena osapuolena mukana jo edellisen hallituksen aikana sisäisen turvallisuuden kehittämisessä ja on valmis tuomaan yritysten näkemykset uuden hallituksen kaavailemaan laajennettuun sisäisen turvallisuuden ohjelmaan. Erityisen tärkeää on jatkaa ja syventää elinkeinoelämän ja julkisen vallan yhteistyötä yritysturvallisuuden korkean tason varmistamiseksi.

Suomalaisten yritysten kannalta on tärkeää säilyttää vakaus Suomen lähialueilla jotta viime vuosien taloudellisen toiminnan suotuisa kehitys edelleen voisi jatkua. Tilanteen kiristymisen Viron ja Venäjän välillä on yritysten kannalta kielteistä. Viimeviikkoiset tapahtumat Moskovassa Viron ja eräiden muiden maiden lähetystöjen ympäristössä eivät ole omiaan herättämään luottamusta ja vahvistamaan mielikuvaa Venäjästä turvallisena ja luotettavana liiketoimintaympäristönä, vaan vesittävät monia tähänastisia myönteisiä saavutuksia tässä suhteessa. Kärjistämisen sijasta on kaikin keinoin pyrittävä rakentamaan yhteistyöhön. Tämänäköisissä kriisitilanteissa Euroopan unionilla on keskeinen rooli toimia yksittäisen jäsenmaan puolesta. Tämä edellyttää Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista. Vahva Euroopan unionin pystyy keskustelemaan tasapuolisesti kaikkien ulkopuolisten tahojen kanssa.

Uskottava turvallisuuspolitiikka edellyttää myös uskottavaa sotilaallista puolustusta. Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi kehittää rauhankumppanuutta Naton kanssa ja säilyttää mahdollisuuden hakea Naton jäsenyyttä. On tärkeää, että suomalaiset yritykset eivät Suomen sotilaallisen liittoutumattomuutensa vuoksi ajaudu kilpailukyvyn osalta eri asemaan kuin muut eurooppalaiset yritykset.

Suomen nykyinen puolustusratkaisu perustuu haluun puolustaa koko maata, yleiseen asevelvollisuuteen sekä alueelliseen puolustukseen. Myös tämä on kirjattu hallitusohjelmaan. Suomi on kulkenut tässä suhteessa eri suuntaan kuin Ruotsi, joka on luopunut alueellisesta puolustuksesta. Suomen valitsema ratkaisu edellyttää kuitenkin riittäviä voimavaroja.

Ensisijaisesti yritysten tehtävänä ei ole arvioida sitä, onko Suomella sotilaallisesti liittoutumattomana maana riittävät taloudelliset voimavarat ylläpitää uskottavaa puolustusta. Suomen puolustuskyvyn arviointi ja sen perusteella tehtävät päätökset kuuluvat poliittisille päättäjille. Turvallisuus- ja puolustuspoliittisten päätösten vaikutukset heijastuvat kuitenkin yrityksiin ja koko yhteiskuntaan.

Suomalaiset yritykset haluavat olla varmoja siitä, että muuttuvissakin olosuhteissa Suomi tarjoaa täällä toimiville yrityksille sekä sisäisesti että ulkoisesti turvallisen

toimintaympäristön jotta yritykset voivat keskittyä perustehtäväänsä eli oman liiketoimintansa kehittämiseen ja yhteiskunnan vaurauden kasvattamiseen.

Hyvät kuulijat,

On tärkeää, että Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittisista ratkaisuista käydään avointa keskustelua. Tämä keskustelun tueksi tarvitsemme tietoja, emme uskomuksia. Tänään meillä on tilaisuus kuulla ehdotonta asiantuntijaa, Suomen Nato-suurlähettiläs Antti Sierlaa. Suurlähettiläs Sierla on ystävällisesti lupautunut esityksen jälkeen myös vastaamaan muutamaan kysymykseen.